

زەكيا سەيد سالىح: ژىوارى ئەز تىدا ژيايم ئەز پالدايمە

د. ھەلز ھەلى سەلىم

شەر و نەخۇشيان رزگار بووینە و خودان تەکنولوژیەکا پیشکەفتی نە. بو نمونە وەلاتی (سۆید) کو وەلاتەکی پیشکەفتی یە لی چەندین ریکخراوین ئافرەتان ھەنە ھوسا دیاردییت کو ئافرەتی ل ویری ژى ئاریشە ھەنە، لی جیاوازیەک ھەبە کو دەسلەت چاقدیری لی سەر پاراستنا مافین وەلاتیان دکت. دیسان تاکى وان متمانى ددەتە سەر شیانی خۇ و پتر یى ئازادە بۇ بجهینانا ھەز و ئارەزۆین خۇ.

ھەلە: ل کوردستانی حکومەت چ بویە پیدانی ب ژنى ددەت؟
وھکو حکومەتە ھەریمە کوردستانی پلانەک بۇ پیشخستنا ژنى دچقاکی کوردەواری دا ب گشتی ھەبە، چونکە پیشکەفتنا ژنى پیشکەفتنا جفاکی یە و ھەبوون و زیدە بوونا سەنتەرین ژنان و دانان وجی بەجکرنا پلانا یەکسانیی و ھەروەسا دەرئیکخستنا ھەدەک بریارا دەرژەوہندیا ژنى دا مینا نەھیلانا شوستنا ناموسی نیشانا ھاریکاریا حکومەتی نە.

ھەلە: ئەف گھورینین ل سەرئەسری عیراکی ب گشت و ل کوردستانی ب تایبەت پەیدا بووین، چ کارتیکرن ل سەر ژنا کورد کرەبە؟

ئەف گھورینین پەیدا بووین تارادەبەکی کارتیکرن ل سەر ژنا کورد کرینە، بەلی ژنا کورد نەشیت ئەوا چەندین سالا دوژمنان راستا مللەتی کورد ب گشت و ژنى ب تایبەت دا کرین و ھەروەسا ئەو جفاک و یاسا و ستەمین بووینە بەرەبەست بۇ پیشکەفتنا ئافرەتی ب چەند پینگاڤەکان ژناڤ بەت و بگەھتە گوینتکی. لەورا گھورین و پیشخستن پیدتی ب سېستەم و دەستەلاتداری و یاسایەکا ھاریکارن.

ھەلە: ژنا کورد شیایە وەک سیاسەتەدار کار بکەت؟
بەلی یا کری و نۆکە ژى یا دکتە و نمونە ژى دزۆرن، چ دناڤ پارتین سیاسی یان حکومەتی و پەرلەمانی و ریکخراوان دا بن.

ھەلە: راگەھاندنی رۆلی خۇ ھەبووینە ژبۇ بەرچاڤکرنا ئاریشین ژنى و ھوشیارکرنا وی؟

راگەھاندنی تارادەبەکی رۆلی خۇ ھەبووینە ل سەر بەرچاڤکرنا ئاریشە و خواستنا ژنى، لی دیسان دبیزم نە ل ئاستی خواست و ھەزین ژنى بووینە ئەفی ژى ھوکارین خۇ ھەبووینە، ئەوژى نەبوونا کادەبەکی ئەکادیمی یی ژنان تا ئان سالین دوماھیکى، لی ئەفرۇ ب ھەبوونا ئان کەرەستین بھېستن و دیتن و خواندنی دفی واری دا پتر دەیتە چاڤەری کرن.

ھەلە: وەک دبینین پتریا ئاریشان دچقاکی نە، چ بکەین بۇ چارەسەرکرنی؟

ھەبوونا ئاریشین جفاکی ژکیم ھوشیاری ل دەڤ تاکە کەسی نە، لەورا ئاریشین جفاکی پەیدادبن، بۇ چارەسەرکرنی فی یەکی پیدتی یە سېستەمی دەستەلاتداری و یاسا د ھاریکاربن و سەرەرای فی چەندى راگەھاندن و ریکخراوین گومەلگەھین مەدەنی پیکشە کاربکەن بۇ بەلاڤکرنا ھەمی رەنگین ھوشیاری دناڤ جفاکی دا.

ھەلە: د ژيانا خۇ دا داخباری کی بووی؟

ئەگەر مەبەست ئەوہ ژ داخباری ببە چاڤلنکەرا کەسەکی و بکەمە نموننا بالا بۇ خۇ مەن کەسەک ب فی رەنگی نەبووینە، بتنی واقعی ئەز

• زەکیا سەید سالىح ل سالا ۱۹۶۷ ل قەزا ئامیدی هاتیه سەر دونیایی و ل سالا ۱۹۸۰ ژ بەر کاودانین سیاسی ئاوارەى ئیرانی بووینە، خواندنا خۇ یا سەرەتایی و ئافنجی و ئامادەیی ل ویری بریه سەر، دەرچوویا پەیمانگەها ماموستاییین مەلبەندی یە، نۆکە قوتابیە ل کولیژا یاسایی یا ئیقاریان ل زانکویا سەلاحەددین. و خیزاننا وی ژ شەش خویشک و بریان پیک دەیت. ل سالا ۱۹۹۲ بووینە ئەنداما (ی. ئا. ک) و بەرپرسا پشکا مەشق و فیکرکرن و کۆمەلایەتی و ریکخستن، ل کونگری (۴-۵) ین (ی. ئا. ک) هاتیه ھەلبۇارتن بۇ بەرپرساتیا لقی دھۆک یی (ی. ئا. ک) ل سالا ۲۰۰۴ بووینە ئەنداما مەکتەبا سکرتراریەتا ئافرەتان و بەرپرساتیا پشکین ریکخستن و راگەھاندنی وەرگریە، و ل سالا ۱۹۹۸ بووینە ئەنداما جڭاتا باژنرفانیا دھۆکی. ل دوماھیکى ل سالا ۲۰۰۴ بووینە کارگێرا لقا ئیک یا پارتی دیموکراتی کوردستان و بەرپرسا لقی دھۆک (ی. ئا. ک). و دژيانا خۇدا سەردانا وەلاتین سوریا و تورکیا و سوید کرەبە.

ھەلە: تا چ رادە تە باوهری ب وەکپەفی دناڤەرا ژن و زەلامان دا ھەبە؟
ھەردەما ھەر کەسەکی ب چاڤی مروڤ سەحکەرە یی بەرامبەر دی وەکپەفی دروست بیت و مە باوهری ب مروڤی ھەبە چ ژن یان زەلام بیت. نەبتنی مە باوهری یی ھەبە، بەلکو ئەز کاردەم بۇ بجهینانا فی مەبەستی.

ھەلە: چەوا بەراوردی دناڤەرا ژنا کورد و ژنا ژ دەرڤەى وەلاتی دا کەى و دەھەلسەنگینی؟

بەراوردکرنا ژيانا ژنن وان وەلاتان دگەل یین کوردستانی چ گھورینین ھوسا نینن، ئەگەر مەبەست ژى بەراوردکرن دگەل ژنن وەلاتین ئورویى یە کو ئابیت بەراوردی بکەین، چونکە ئەڤ وەلاتە ب چەندین سالا ژ

بۇ خزمەتتا مللەتى ب گشتى و ژنا كورد ب تايبەتى

ل دوماھىكى سۇپاسيا ھەو دكەم و دەستخوشىي ل ھەو دكەم بۇ
ئى گوڤارا پىشكەقتى، و ب راستى دەمى مۇڤ گەنجىن وەكى ھەو دىبىنىت
ب پاشەرۇژى گەش بىن دىبىت و ژدل خۇ دچەمىنم بەرامبەر خۇراگرى
و خەباتا ژنا كورد.

تىدا ژبايم و سەردەرەي و تىكەلى من دگەل خەلكى كرى و ئاگادارى
بوون ل سەر ئىش و نەخوشىيىن مللەتى من ب گشت و ژنا كورد ب
تايبەت ئەز پالدايمە كۇ دوھى و ئەڤرۇ خو بکەمە خزمەتكارا مللەتى خۇ
و يا د شىانين من دا بىت بۇ خزمەتتا مۇڤايەتتى ب گشت و مللەت و
ژنا كورد ب تايبەت دا بکەم.

ھەلىي: تو وەك بەرپرسانلى دھوك (ى. ئا) بۇ مە ئىكەتتى بده
نىاسىن؟

(ى. ئا. ك) ل سالا ۱۹۵۲ ھاتىبە دامەزراندن و مەركەزى
سەرەكى ل ھەڤلىرى يە ب ئافى مەكتەبا سكرتارىيەتا ئافرىمىن
كوردستانى و (۱۲) لەق سەرب ئى مەكتەبى ڤەنەي و تا
نۇكە (۵) كۆنگرە بەستى ئە.

سەرەراي لى دھوك ژ شەش پىشكان پىك دەيت
(رىكخستىن، رەوشەنپىرى و راگەھاندن، كۆمەلەيتى،
پەيوەندى، وەرژش و ھونەر، ئىدارە و دارايى).

ھەلىي: د ئەزمۇونا خۇ دا ل ئىكەتتيا ئافرىمىن چ
كارىتكرن ل سەر تە ھاتىبە كرن؟

ھەر رىكخراوەكا جەماوهرى ئەز وەك قوتابخانەك دىبىنم
كو مۇڤ د وئ قوتابخانى دا ڤىرى ژيانا پراكتىكى دىبىت
و كەسايەتيا وى ئاقادىبىت و پتر نىزىكى جەماوهرى
دىبىت و ئاشناي ئىش و ئازار و ئاستەنگىن دكەڤنە د
رىيا وان دا بىت، ژ بەر ھندى ئى رىكخراوى ئەز
كرىمە كەسايەتتەكا خودان ھىز و تىگەھشتى.

ھەلىي: ب دىتتا تە ھەڤلىنى چىيە؟

گرى بەستەكە دىئاڤەرا ژن و زەلامى دا مەبەست بى
بەردەوامىا نەشى يە، لى ب ھزرا من تىگەھشتىن و
باوهرى ئىئانە ب ھەڤدو وەك مۇڤ و ھەر ئىك سەرەراي
ھەبوونا شىانين جودا جودا، بەلى پىدڤى ئىكەن و كەس
دەستەلاتدار و بىن دەست نىنە.

ھەلىي: رۇژانين خۇ چەوا دىبەيە سەر؟

رۇژانە خەرىكى كارى پارتايەتتى، رىكخراوھىي و
ھەروەسا خواندن و دىڤچوونا بەرناما و دەنگ و باسین
تېلفىزىونى مە و سەرەراي ئى چەندى قوتابى مە.

ھەلىي: ھەز و ئومىدىن تە؟

ژبلى ھەزىن خۇيىن كەسى، ئەز دل دخوازم جڤاكەك
پىشكەقتى ل كوردستانى ئاقابىبىت و ژيانا ھەر كەسەكى
خۇش و بەختەوهرى تىدا ھەبىت، چونكە ب راستى
ئەڤ مللەتە ھەزى ئىكى يە. بەلى ئەڤى ژى ھەول و
كوشش بۇ دڤىتن، چونكە بۇ ئىكى پىدڤى يە ئىرادە
ھەبىت و ھەر ئىك ب شىانين خۇ خو بىھاڤىزە كارى.

ھەلىي: دوماھىك پەڤ؟

